

**Havs och
vattenmyndigheten
HaV 2024-003213**

Vår ref: 2024-69

Helena Sjögren
Helena.sjogren@skogsindustrierna.se
Tel 072 585 72 35

Yttrande över remiss om ändring av Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter 2019:25 avseende PFAS

Skogsindustrierna tackar för möjligheten att yttra sig över remiss om ändring av Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter 2019:25 avseende PFAS.

Vi avstyrker att föreslagna ändringar genomförs nu. Därmed är det inte relevant att kommentera på olika formuleringar i excelfilen utan vi uttrycker vår syn i detta yttrande.

Våra sammanfattade synpunkter är:

- Svenska krav behöver gå i takt med EU
- Konsekvensanalysen behöver förbättras
- Skogsindustrin är positiv till ett förbud mot PFAS

Svenska krav behöver gå i takt med EU

HaV föreslår att införa ett gränsvärde för PFAS i fisk som är mer än 100 ggr hårdare än dagens. 0,077 ug/kg vv jämfört med dagens 9,1. De föreslagna nivåerna är så låga att de rent tekniskt är svåra att mäta. Vilket är en av anledningarna att Sverige bör gå i takt med EU och inte tidigt införa lägre nivåer tidigare än eventuellt kommande EU-krav. När vattenkvaliteten i de europeiska länderna jämförs gör man, t ex EEA, det vanligen genom att jämföra statusklassningen. Då de föreslaget låga nivåerna kan leda till att det blir än svårare för Sverige att nå god status kommer vi verka sämre än vi är.

Skogsindustrierna är massa-, och pappers- och den trämekaniska industrins bransch- och arbetsgivarorganisation. Skogsindustrierna företräder ett 50-tal massa- och pappersbruk i sammanlagt 22 koncerner/företag och cirka 120 sågverk i ett 60-tal koncerner/företag, samt ett antal företag med nära anknytning till massa-, pappers-, eller trävarutillverkning. Arbetsgivarverksamheten bedrivs tillsammans med gruvsektorn och stål- och metallsektorn inom organisationen Industriarbetsgivarna. Inom Skogsindustrierna ingår verksamheten Svenskt Trä och sekretariatet för BioInnovation. Skogsindustrin sysselsätter cirka 120 000 personer och exporterade för 164 miljarder kronor 2021.

Konsekvensanalysen behöver förbättras

Skogsindustrierna delar synen att halten PFAS i naturen behöver sjunka. Men att sätta alltför strikta värden är inte en åtgärd utan kan riskera bli kontraproduktiv.

Konsekvensanalysen är för smal och tar inte med effekter av föreslagna värden. Att HaV föreslår en nivå innebär inte att den uppnås. Låga gränsvärden innebär däremot att vattenförekomsten troligen kommer nå en sämre klassning och Sverige komma än längre ifrån målet om god status för alla vattenförekomster. Den klassningen påverkar i sin tur miljötillståndprocesser. Vår bransch har de senaste årtiondena generellt kraftigt minskat sina utsläpp. Det är när fabriker byggs om eller byggs ut som ny teknik kan installeras och miljöprestandan förbättras. För att kunna göra det krävs vanligen nya miljötillstånd. Utifrån vår erfarenhet av hur HaV har agerat i miljötillståndprocesser, och bland annat tryckt på att varje belastning påverkar statusen, gör vi bedömningen att ett mycket strikt värde kan försvåra utveckling och den miljöförbättring som även myndigheten arbetar för. Svenska Skogsindustrins Luft och Vattenvårdsforskning, SSVL, har ett pågående projekt om PFAS där IVL undersöker nivåer i bland annat processvatten från skogsindustrin. Preliminära resultat visar att det handlar om låga nivåer av PFAS men, liksom i ingående råvatten, finns det mätbara nivåer. Då PFAS inte medvetet tillsätts i processerna är den misstänkta källan ingående råvatten och råvaror. Att PFAS är persistent och allmänt spritt är välkänt, men då det på grund av detta även återfinns i låga nivåer i vårt processvatten ser vi en risk att ändrade krav skulle kunna hindra och försvåra möjligheten till miljötillstånd. Detta gäller inte bara skogsindustrin utan kan även drabba utbyggnad av exempelvis reningsverk. Det skulle därmed motverka flertalet miljömål.

Vi förstår att de föreslagna nivåerna är satta ur ett annat perspektiv än utveckling och miljönytta utan mer ett önskat läge för statusen. Men som Sverige har implementerat ramvattendirektivet och som HaV agerar i miljötillståndsärenden skulle det inte gynna miljön.

Det hade varit lämpligt om konsekvensanalysen även visade var det finns fisk som klarar nivån 0,077 ug/kg vv.

Skogsindustrin är positiv till ett förbud mot PFAS

För att få bukt med PFAS behöver vi i första hand se till att det inte tillsätts i produkter och sprids i samhälle och natur. Skogsindustrin är positiv till ett förbud mot PFAS. Helst på global nivå, annars på EU-nivå. Det kan behöva finnas några undantag för mycket specifika ändamål. Ett förbud hindrar förstås inte att dessa generellt spridda kemikalier helt försvinner. De kommer oavsiktligt att komma in i vår produktion med råvatten och

andra råvaror. Men ett förbud mot PFAS är en långt mer effektiv åtgärd för att minska spridning av PFAS än att sätta strikt värde i vattenförekomsterna.

Stockholm

2024 12 12

För Skogsindustrierna

Helena Sjögren
Ansvarig miljöpolitik